

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR
květen 2023

Ministerstvo financí ČR
Letenská 15, 118 10 Praha 1

Tel.: 257 041 111

ISSN 2571-4341

Vychází 2x ročně, zdarma

Elektronický archiv:
<https://www.mfcr.cz/kolokvium>

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR

květen 2023

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR

Cílem šetření makroekonomických prognóz (tzv. Kolokvia), které provádí MF ČR, je zjistit názor relevantních institucí na budoucí vývoj české ekonomiky a vyhodnotit základní tendence, s nimiž zúčastněné instituce ve svých předpovědích počítají. Výsledky 55. Kolokvia, které se konalo v květnu 2023, vycházejí z předpovědí 16 institucí (Ministerstvo financí; Ministerstvo průmyslu a obchodu; Ministerstvo práce a sociálních věcí; Česká národní banka; AKCENTA CZ; Citibank; Banka CREDITAS; Česká bankovní asociace; Česká spořitelna; Deloitte ČR; Generali Investments CEE, investiční společnost; Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy; Komerční banka; Raiffeisenbank; Svaz průmyslu a dopravy ČR; UniCredit Bank). Pro větší reprezentativnost šetření k nim byly přidány prognózy Evropské komise (European Economic Forecast, květen 2023) a Mezinárodního měnového fondu (World Economic Outlook, duben 2023).

Základní tendence vývoje v letech 2023 a 2024, s nimiž MF ČR počítá v aktuální Makroekonomické predikci (duben 2023), jsou s prognózami ostatních institucí až na výjimky konzistentní. Srovnání předpovědí pro roky 2025 a 2026, které jsou chápány jako indikativní výhled, je nicméně komplikováno skutečností, že prognózy zúčastněných institucí toto období v řadě případů nepokrývají (celé období 2023–2026 pokrývají, alespoň u některých ukazatelů, předpovědi 11 institucí). Výsledky šetření a aktuální predikce MF ČR jsou shrnuty v tabulkách 1 a 2.

Hlavní očekávané tendence makroekonomického vývoje v letech 2023 a 2024 lze shrnout takto:

- Ekonomický růst by měl v letošním roce prudce zpomalit, respondenti šetření v průměru očekávají zvýšení HDP jen o 0,3 %. Razantní nárůst životních nákladů negativně dopadne na reálnou spotřebu domácností, která by tak měla klesnout o 2,4 %. Růst vládní spotřeby by měl zrychlit na 1,6 %, tempo růstu tak bude na úrovni dlouhodobého průměru. U investic do fixního kapitálu se čeká pokles dynamiky na 1,6 %. Změna zásob a ceností by z hospodářského růstu měla ubrat 0,9 p. b., i tak ale akumulace zásob zůstane mimořádně vysoká. Saldo zahraničního obchodu by ekonomiku mělo podpořit v rozsahu 1,5 p. b. Export sice ještě mohou brzdit problémy v dodavatelských řetězcích a slabý růst v eurozóně, pozitivní dopad však bude mít dokončování rozpracovaných výrobků (pokles zásob) a jejich následný vývoz. Import pak bude tlumit celkově slabá domácí poptávka.
- Pro rok 2024 respondenti v průměru predikují zrychlení růstu na 2,6 %. Reálný disponibilní důchod domácností bude podpořen poklesem inflace, jejich reálná spotřeba by tak mohla vzrůst o 3,5 %. Dynamika vládní spotřeby by měla klesnout na 1,1 %, růst investic by však měl zrychlit na 3,4 % (MF ČR v souvislosti s přechodem na novou víceletou finanční perspektivu EU naopak čeká zpomalení na 0,5 %). Změna zásob by ekonomický růst měla zbrzdít o 0,9 p. b., stejně jako v roce 2023. Příspěvek čistých vývozů by však vlivem vyšší domácí poptávky mohl klesnout na 0,6 p. b.
- Zúčastněné instituce v průměru očekávají, že míra inflace letos klesne na 10,9 %. Vlivem odeznění nákladového šoku, normalizace dodavatelských řetězců a působení měnové politiky by inflace v roce 2024 měla dále klesnout na 3,0 %. Protiinflačně by měla působit rovněž cena ropy a kurz koruny k americkému dolaru. Vliv kurzu koruny k euru na inflaci by měl být v příštím roce víceméně neutrální. Slábnoucí inflační tlaky pak České národní bance umožní začít se snižováním úrokových sazeb.
- Míra nezaměstnanosti by podle respondentů měla v letošním i příštím roce v průměru dosahovat 2,7 %. Zaměstnanost by letos měla stagnovat, pro rok 2024 respondenti v průměru očekávají její zvýšení o 0,4 %. Slabá hospodářská dynamika by tak neměla mít významnější negativní dopad na trh práce. Otázkou zůstává, nakolik Výběrové šetření pracovních sil zachytí příliv uprchlíků z Ukrajiny a jejich zapojení do ekonomické aktivity v ČR.
- Instituce v průměru očekávají, že se objem mezd a platů letos zvýší téměř o 9 %, v roce 2024 by růst mohl zpomalit těsně pod 7 %. U tohoto rozpočtově velmi významného ukazatele přitom predikce MF ČR počítá s výrazněji pomalejšími tempy růstu.
- Deficit na běžném účtu platební bilance by se měl podle respondentů šetření díky odeznívání nepříznivých faktorů v podobě problémů v dodavatelských řetězcích a vysokých cen energetických komodit výrazně zúžit. Z 6,1 % HDP v roce 2022 by měl letos klesnout na 1,0 % HDP, v roce 2024 by již běžný účet platební bilance mohl být vyrovnaný.

Tabulka 1: Výsledky šetření na roky 2023 a 2024

		2023					MF ČR	2024					MF ČR
		min.	P25	průměr	P75	max.		min.	P25	průměr	P75	max.	
<i>Předpoklady</i>													
HDP zemí EA19	reálný růst v %	0,6	0,7	0,8	1,0	1,3	0,7	0,7	1,0	1,2	1,3	1,6	1,3
Cena ropy Brent	USD/barel	76	80	83	85	95	77	72	74	80	85	91	73
3M PRIBOR	průměr v %	6,8	7,0	7,0	7,1	7,2	7,1	4,5	5,0	5,4	5,6	6,4	5,5
Výnos do spl. 10R st. dluhopisů	průměr v %	3,8	4,5	4,5	4,6	4,9	4,5	3,0	3,7	3,9	4,3	4,4	4,0
Měnový kurz CZK/EUR		23,5	23,7	23,7	23,8	24,0	23,8	23,0	23,7	23,9	24,2	24,4	23,8
Měnový kurz USD/EUR		1,06	1,08	1,09	1,10	1,12	1,08	1,02	1,10	1,12	1,14	1,18	1,10
<i>Hlavní indikátory</i>													
Hrubý domácí produkt	reálný růst v %	-0,5	0,2	0,3	0,5	0,6	0,1	1,5	2,5	2,6	2,9	3,4	3,0
Příspěvek změny zásob	p. b.	-2,8	-1,3	-0,9	-0,3	0,0	-0,5	-2,0	-1,4	-0,9	-0,3	-0,1	-0,7
Příspěvek zahr. obchodu	p. b.	-0,8	0,9	1,5	1,9	3,6	0,8	-1,4	0,0	0,6	1,1	1,7	1,4
Spotřeba domácností	reálný růst v %	-4,1	-3,0	-2,4	-1,9	0,6	-2,7	2,7	3,0	3,5	3,9	4,5	3,9
Spotřeba vládních institucí	reálný růst v %	0,0	1,4	1,6	2,1	2,9	1,6	0,3	0,8	1,1	1,4	1,9	1,3
Tvorba hrubého fixního kapitálu	reálný růst v %	-3,0	1,3	1,6	2,7	3,1	2,8	-0,9	2,8	3,4	4,7	6,7	0,5
Deflátor HDP	růst v %	6,2	8,2	9,4	10,6	13,0	9,9	2,2	2,9	3,9	4,8	6,2	3,8
Průměrná míra inflace	v %	10,0	10,5	10,9	11,2	11,8	10,9	1,9	2,2	3,0	3,6	5,8	2,4
Zaměstnanost (VŠPS)	růst v %	-0,5	-0,2	0,0	0,1	0,7	-0,2	0,1	0,2	0,4	0,7	1,0	0,6
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	v %	2,1	2,6	2,7	3,0	3,5	3,0	2,1	2,5	2,7	2,8	3,4	2,8
Objem mezd a platů	nom. růst v %	5,9	8,7	8,9	9,8	11,1	7,5	5,6	6,2	6,9	7,8	8,6	5,8
Saldo běžného účtu	v % HDP	-3,5	-1,8	-1,0	0,1	0,3	-3,5	-2,3	-0,9	0,0	1,0	2,4	-1,9

Pozn.: Údaje ve sloupci P25 (P75) odpovídají 1. (3.) kvartilu vzorku prognóz pro daný ukazatel.

Zdroj: Respondenti šetření. Výpočty MF ČR.

Tabulka 2: Výsledky šetření na roky 2025 a 2026

		2025				MF ČR	2026				MF ČR
		min.	průměr	max.	min.		průměr	max.			
<i>Předpoklady</i>											
HDP zemí EA19	reálný růst v %	1,1	1,5	2,1	1,1	1,0	1,6	1,9	1,0		
Cena ropy Brent	USD/barel	70	78	85	71	60	74	87	69		
3M PRIBOR	průměr v %	3,0	3,8	4,8	3,2	2,6	3,2	4,1	2,6		
Výnos do spl. 10R st. dluhopisů	průměr v %	2,5	3,5	4,2	3,1	2,0	3,3	4,2	2,8		
Měnový kurz CZK/EUR		22,8	23,8	25,1	23,7	22,5	23,6	25,0	23,7		
Měnový kurz USD/EUR		1,02	1,14	1,20	1,11	1,03	1,16	1,24	1,12		
<i>Hlavní indikátory</i>											
Hrubý domácí produkt	reálný růst v %	1,7	2,7	3,4	2,9	1,6	2,6	3,2	2,5		
Příspěvek změny zásob	p. b.	-1,8	-0,5	0,1	-0,8	-1,5	-0,5	0,0	-0,7		
Příspěvek zahr. obchodu	p. b.	-1,5	0,1	1,0	1,0	-1,0	0,5	2,0	0,8		
Spotřeba domácností	reálný růst v %	2,1	3,5	6,9	4,0	2,1	3,2	6,0	3,0		
Spotřeba vládních institucí	reálný růst v %	1,0	1,7	2,8	1,6	1,4	1,7	1,9	1,8		
Tvorba hrubého fixního kapitálu	reálný růst v %	-0,5	3,3	5,2	2,2	0,3	3,0	4,7	2,4		
Deflátor HDP	růst v %	1,3	2,5	3,5	2,8	1,0	2,0	3,0	2,2		
Průměrná míra inflace	v %	0,9	2,2	3,0	2,2	1,6	2,0	2,8	2,0		
Zaměstnanost (VŠPS)	růst v %	0,1	0,4	1,0	0,2	0,2	0,3	0,5	0,2		
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	v %	1,9	2,6	3,8	2,7	1,5	2,5	4,0	2,7		
Objem mezd a platů	nom. růst v %	4,4	5,4	6,3	4,4	4,5	5,1	5,9	4,5		
Saldo běžného účtu	v % HDP	-2,0	0,0	3,5	-1,0	-1,8	0,2	3,0	-0,4		

Zdroj: Respondenti šetření. Výpočty MF ČR.

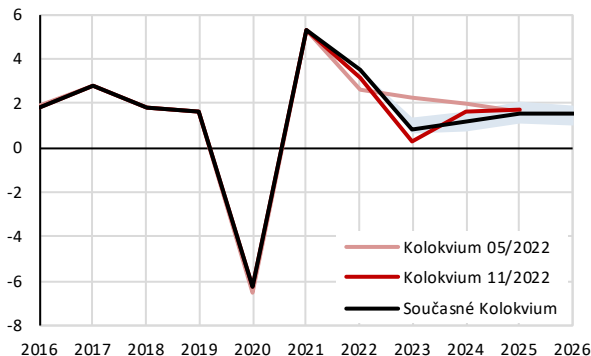
Přehled ukazatelů

Grafické znázornění minulého a předpokládaného vývoje jednotlivých ukazatelů zachycují grafy 1–18. Pro porovnání jsou zahrnuty i průměrné předpovědi dvou předchozích Kolokvií. Krajní prognózy ukazatelů (sloupce min. a max. v tabulkách 1 a 2) tvoří hranice zvýrazněné oblasti.

Graf 1: Hrubý domácí produkt zemí EA19

reálný růst v %

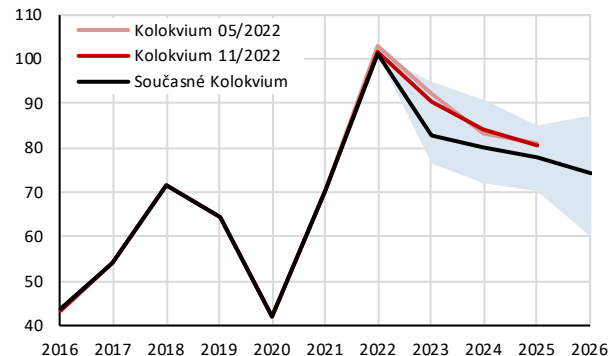
Výrazné zpomalení růstu HDP v letošním roce

Graf 2: Cena ropy Brent

v USD/barel

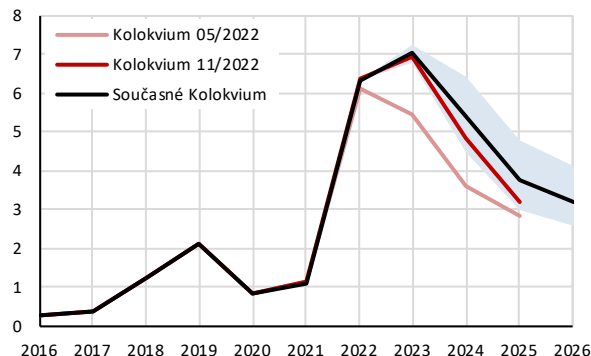
Postupný pokles ceny ropy pod 75 USD za barel v roce 2026

Graf 3: 3M PRIBOR

v %, průměr období

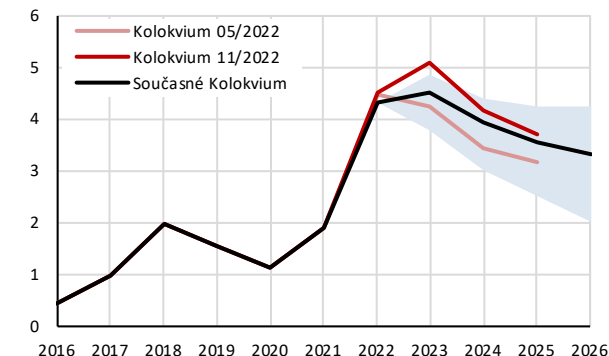
Přísnější nastavení měnové politiky v celém horizontu prognóz

Graf 4: Výnos do splatnosti 10R státních dluhopisů

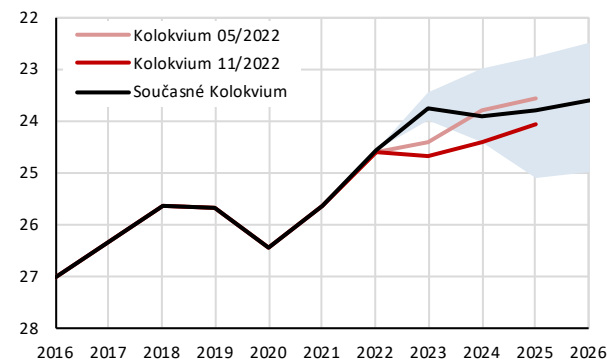
v %, průměr období

Dlouhodobé sazby v roce 2023 na 4,5 %, poté pozvolný pokles

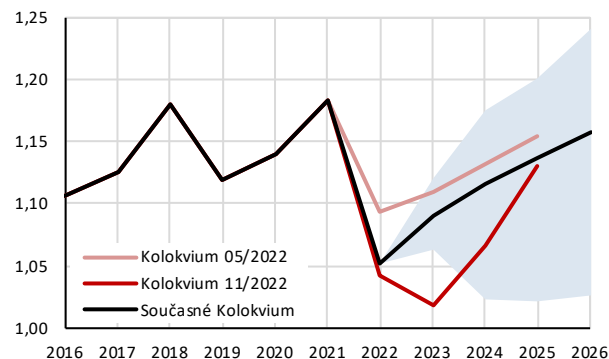
Graf 5: Měnový kurz CZK/EUR

Kurz koruny k euru víceméně stabilní

Graf 6: Měnový kurz USD/EUR

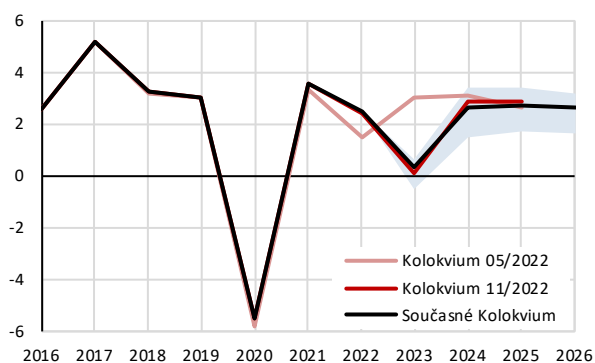
Oslabování dolaru k úrovni 1,16 USD/EUR v roce 2026

Graf 7: Hrubý domácí produkt

reálný růst v %

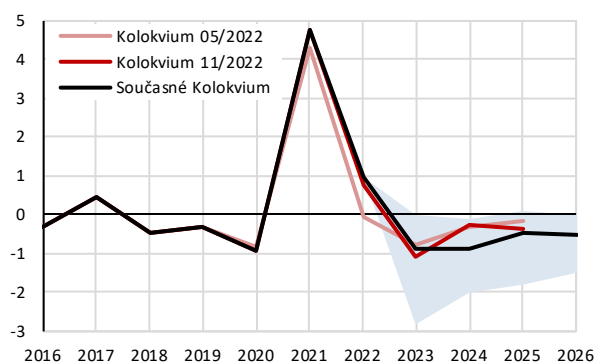
V roce 2023 růst jen o 0,3 %, poté mírně nad 2,5 %

Graf 8: Příspěvek změny zásob k růstu HDP

v procentních bodech

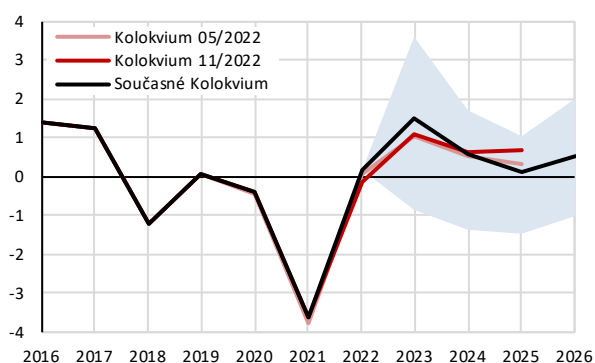
Postupný návrat akumulace zásob k obvyklým úrovním

Graf 9: Příspěvek zahraničního obchodu k růstu HDP

v procentních bodech

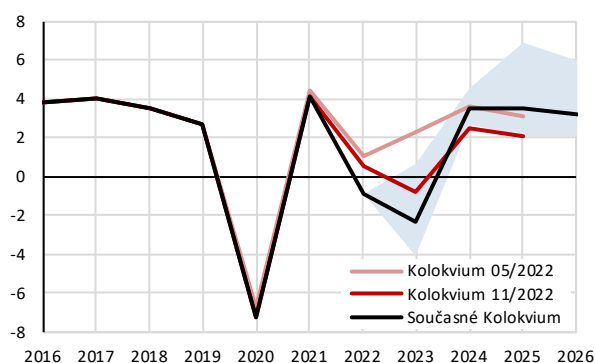
Kladný příspěvek čistého vývozu

Graf 10: Spotřeba domácností

reálný růst v %

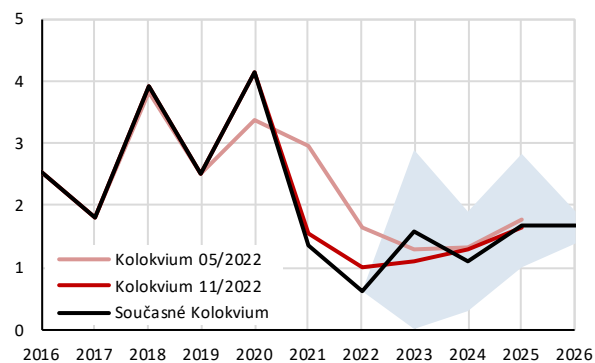
Letos prohloubení poklesu spotřeby kvůli vysoké inflaci

Graf 11: Spotřeba vládních institucí

reálný růst v %

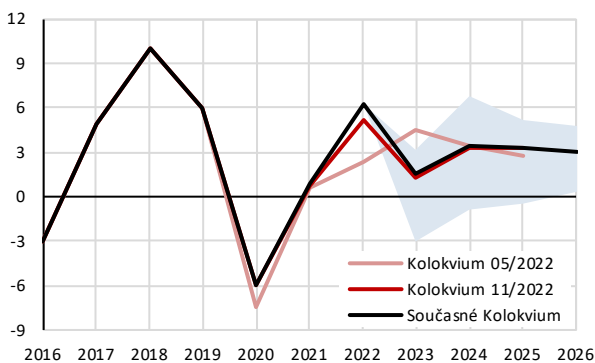
Umírněný růst vládní spotřeby v celém horizontu prognóz

Graf 12: Tvorba hrubého fixního kapitálu

reálný růst v %

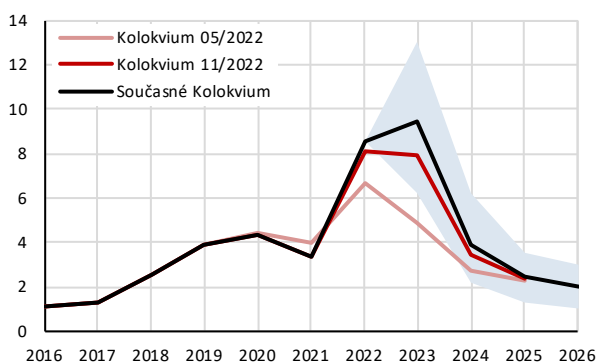
Růst investic od roku 2024 poblíž 3 %

Graf 13: Deflátor HDP

růst v %

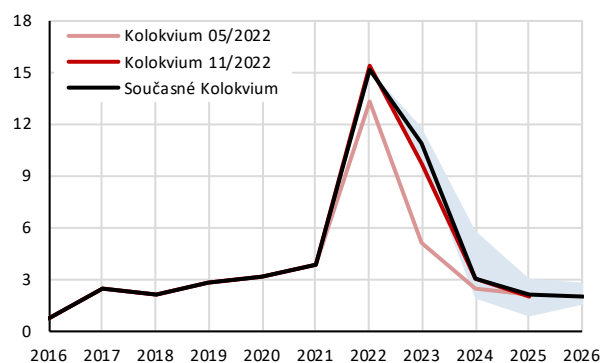
Další posun prognóz ve směru prudšího růstu cenové hladiny

Graf 14: Průměrná míra inflace

v %

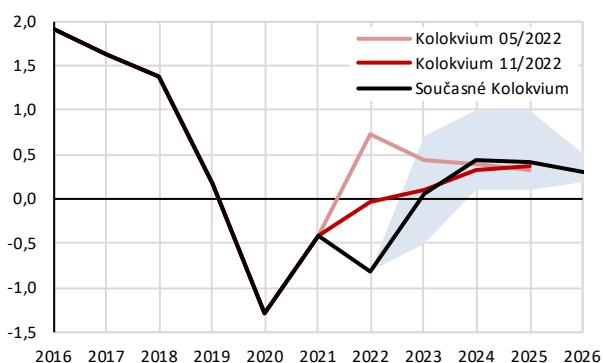
V příštím roce výrazný pokles inflace

Graf 15: Zaměstnanost (VŠPS)

růst v %

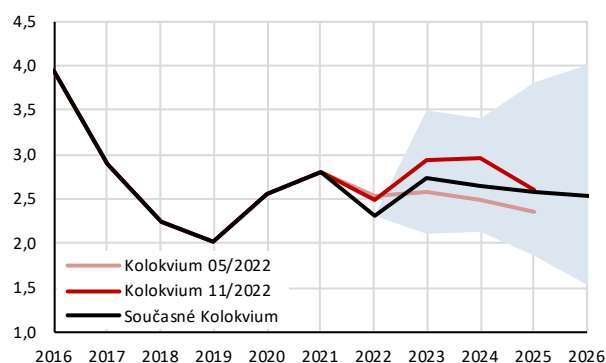
Letos stagnace zaměstnanosti, poté pozvolný růst

Graf 16: Míra nezaměstnanosti (VŠPS)

v %

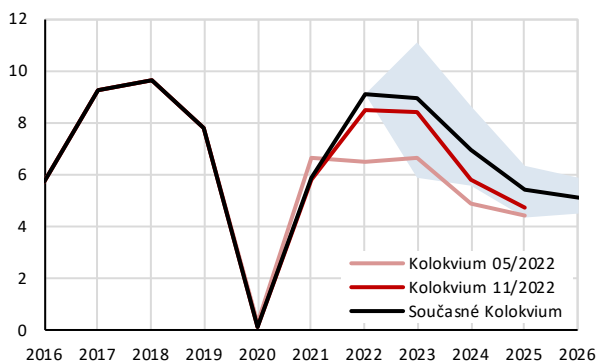
Míra nezaměstnanosti i přes nárůst v roce 2023 pod 3 %

Graf 17: Mzdy a platy (domácí koncept)

nominální růst v %

V letošním roce zaostávání růstu mezd a platů za inflací

Graf 18: Běžný účet platební bilance

saldo, v % HDP

Běžný účet od příštího roku vyrovnaný

